

LLOAT SIGUIS, SENYOR MEU, PER LA GERMANA MORT

per ANDREU MARQUÈS

Avui he tingut l'alegria que, per una felïç coincidència, unes paraules de l'evangeli que ens ha tocat siguin del tot adequades per a festa de sant Francesc d'Assís. Són les paraules d'una pregària de Jesús: «Et dono gràcies, Pare, Senyor del cel i de la terra, perquè has revelat als senzills tot això que has amagat als savis i entesos». Qui són aquests savis als qui queden amagats els misteris del Regne, uns savis, doncs, a qui manca la veritable saviesa, una saviesa que només és revelada als petits i senzills?

Segons els comentadors de l'evangeli d'avui, els qui en temps de Jesús eren considerats «savis i entesos» (o se'n consideraven ells mateixos tot contraposant-se al poble senzill) eren les elits religioses; fonamentalment tres grups: els pertanyents a la tendència apocalíptica, per als quals la saviesa i el coneixement de les catàstrofes del futur eren realitats amagades i només revelades a uns pocs privilegiats, revelades enigmàticament per mitjà del vident de torn; en segon lloc, eren també «savis i entesos» els essenis de la secta de Qumran, per als quals els misteris de Déu eren del tot ocults a la gent del món (fins i tot als sacerdots de Jerusalem) i només revelats als membres més escollits de la secta; finalment eren «savis i entesos» als ulls de Jesús sobretot els mestres de la llei, segons els quals la saviesa era només per a molts pocs, només per als rabins, els quals l'obtenien gràcies a l'estudi intensiu de la Llei.

Com sabem, sant Francesc d'Assís no era cap apocalíptic, ell que va ser tan sensible a la bellesa i a la bonesa de creació. No va ser tampoc cap sectari, ell tan proper als més senzills, i senzill com ningú, i amb un fortíssim sentit de l'Església i amb un gran respecte per als sacerdots. Menys encara va ser un mestre de la llei, ell que sabia molt bé —i ho repetia— que de mestre només en tenim un. Francesc va ser pobre i senzill, com Jesús, i la seva saviesa va ser la saviesa d'un pobre. Va ser també la saviesa de la Creu, de què parla sant Pau.

M'agradaria explicar-ho una mica. Però, per fer-ho, hauria de donar citacions de sant Pau i de sant Francesc i argumentar un xic, cosa que no em desagradaria però que no em sembla gaire franciscana. Diré, doncs, només alguna cosa de l'actitud de sant Francesc davant la mort, la mort que molts consideren el mal per antonomàsia. Gràcies a la saviesa de la Creu, Francesc veia en la mort la mà del Senyor Déu que el beneïa, tal com veia aquesta mà en les realitats més positives, com la resplendor del sol i els estels «clars, lluminosos i bells». I en la mare terra (com ens convé de recordar): «Lloat siguis, Senyor meu, per la nostra germana la mare terra, que ens porta i ens mena, i produeix varietat de fruits amb les flors acolorides i l'herbei». Quan Francesc va saber que havia de morir, va dir: «Bé, doncs, que vingui la meua germana la mort». Es va fer portar a santa Maria de la Porciúncula i allà va fer cantar un cop més el Càntic del sol, però amb una estrofa més que ell mateix llavors va dictar: «Lloat siguis, Senyor meu, per la nostra germana la mort corporal que cap home vivent no pot defugir. [...] Lloem i beneïm el meu Senyor; sigui per tot regraciat. Servim-lo amb una gran humilitat».

En aquesta lloança de Déu pronunciada —més ben dit, cantada— davant la mort, hi veig la més gran saviesa, saviesa humana i divina. La saviesa humana d'acceptar lúcidament la pròpia finitud; i la saviesa divina de veure en tot (fins en la pròpia creu) la mà poderosa i bona del Senyor Déu, el nostre Pare.

Que Ell, el nostre Pare del cel, ens en doni una mica, d'aquesta gran saviesa del pobre Francesc d'Assís.